МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016.01 Спеціальна освіта (логопедія)

Спеціалізація: Психологія (спеціальна)

Освітньо-професійна програма: 016 Спеціальна освіта. Психологія (спеціальна)

Європейська кредитно-трансферна система
організація навчального процесу

Умань – 2020

Розробники: В.А. Білан кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Робочу програму з виробничої педагогічної практики укладено відповідно наскрізної програми ОС «бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта ОП Спеціальна освіта.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від «_25_» ___08____ 2020__ року № _1_

Завідувач кафедри
спеціальної та інклюзивної освіти ..... М.А. Лемещук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № _1_ від «__26__»_____08_____2020__ року

Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної
та спеціальної освіт ___ доц. Бутенко О.Г.

ВСТУП

Програма розрахована на студентів 4 курсу денної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр».

Програма побудована за вимогами європейської кредитно-трансферної системи організація навчального процесу у вищих закладах освіти.

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="11">Загальна кількість годин – 90</td><td rowspan="9">Спеціальність:
016 Спеціальна освіта. Психологія (спеціальна)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>7-й</td><td>8-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні заняття</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Освітній ступінь:
бакалавр</td><td colspan="2">Документація-звіт виробничої практики</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин</td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

Дана програма призначена для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта. Психологія (спеціальна) та їх керівників. Вона розроблена на основі виробничої педагогічної практики укладено відповідно наскрізної програми ОС «бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта ОП Спеціальна освіта.

Студенти виробничу практику проходять на IV курсі у сьомому семестрі. Її тривалість шість тижнів і проходить вона з відривом від навчання. Щодня студенти повинні провести на базі практики 3-4 години. Практика перехідна. Форма контролю: звітна конференція.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої педагогічної практики є формування професійного вміння застосовувати у практичній діяльності методів психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової, навчально-реабілітаційної роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями в закладах спеціальної освіти та закладах дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням. Виробнича практика забезпечує формування фахових компетентностей якими повинен володіти студент: набуття досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності; формування професійної позиції дефектолога (логопеда); професійне вміння застосовувати у практичній діяльності методів психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової, навчально-реабілітаційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах спеціальної освіти та закладах дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням; здатність застосовувати сучасні педагогічні технології з урахуванням порушень психофізичного розвитку, індивідуальних та вікових особливостей дітей з особливими освітніми потребами; здатність до інформаційно-просвітницької діяльності з питань організації надання корекційно-педагогічної, реабілітаційної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; вміння здійснювати планування корекційно-педагогічного процесу та створення умов його практичної реалізації; формування професійної позиції асистента вчителя-логопеда, здатності до професійного стилю поведінки, світогляду, професійної етики; аналізу та вивченню особливостей роботи вчителя-логопеда, асистента вчителя-логопеда в закладах дошкільної,загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням, спеціальних закладах освіти; набуття досвіду застосування теоретичних знань в практичній діяльності.

Завданнями виробничої практики є:

- поповнення теоретичних знань студентів щодо організації навчально-виховної роботи в освітніх закладах для дітей з особливими освітніми потребами;
- ознайомитися із специфікою роботи психолога (спеціального);
- отримати педагогічний досвід у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами;
- виробити уміння спілкуватися з керівництвом та дітьми закладу з приводу їх психологічних проблем;
- усвідомити власні професійні інтереси та схильності;
- набути навички практичної самостійної роботи, зокрема надавати психологічні рекомендації що до корекції особистості та групових взаємовідносин;

- формування спеціальних професійно-педагогічних умінь і особистих якостей логопеда у процесі оволодіння уміннями практичного застосовування одержаних знань в логопедичній і психологічній роботі з контингентом НВК, з організацією діяльності в спеціальних групах та практичною реалізацією комплексного підходу до подолання мовленнєвих, фізичних та психічних порушень.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст практики складається з чотирьох змістових модулів.

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Скласти календарний план роботи.
2. Скласти графік відвідування місця проходження практики.
3. Вести щоденник спостережень.
4. Ознайомитись з діяльністю психолога (спеціального) за місцем проходження практики.
5. Вивчити педагогічний досвід дефектолога (логопеда)-І семестр, спеціального психолога, реабілітолога-ІІ семестр.
6. Провести обстеження психологічного клімату групи/класу, опрацювати отриманий емпіричний матеріал, дати йому інтерпретацію та на основі отриманих даних подати рекомендації щодо корекційно-розвиткової роботи.
7. Самостійне проведення:
   - вправ на дихання,
   - логопедичних ігор та пальчикової гімнастики;
   - постановка звуків: свистячі, шиплячі, сонорні;
   - вправи артикуляційної гімнастики (динамічні, статичні);
   - вправи невербального спілкування.
8. Оцінювати ефективність різних форм взаємодії в роботі психолога, логопеда, реабілітолога з педагогами і батьками дітей.
9. Використовувати в практичній діяльності психолого-педагогічні технології реабілітаційної роботи: методику сенсорного виховання, природотерапію, лялькотерапію, танцювальну терапію, глинотерапію та ін.

10. Під керівництвом логопеда та психолога надати 3-4 консультації батькам; провести 3 заняття фронтальних, 4 індивідуальних.

11.Оформити документацію практики.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Відвідування виховних заходів (групи, закладу), їх обговорення.
2. Провести 3 виховних заходи (пізнавальні заняття), 2 екскурсію,
3. 4 цільові прогулянки, 2 розваги з дітьми з особливими потребами.
4. Участь у підготовці та проведенні організаційних форм роботи з батьками (збори, круглі столи, консультації, індивідуальні бесіди).

Змістовий модуль 3. Методична діяльність.

- вивчити форми, методи та засоби впливу на особистість та колектив психолога (спеціального);
- ознайомитися з документацією, кабінетом, напрямками роботи; формами роботи психолога (спеціального);
- проаналізувати освітянські та законодавчі документи, що регламентують роботу психолога;
- брати участь в надані спеціальним психологом індивідуальних консультацій;
- ознайомитися з психодіагностичною функцією психолога;
- вивчити технології проведення психологом (спеціальним) опитування інтерв'ю, анкетування;
- ознайомитися з технікою застосування методу аналізу документів;
- самостійне проведення індивідуальних консультацій для дітей та батьків;
- проведення тренінгової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; скласти психолого-педагогічну характеристику колективу дітей класу, групи**;**
- проведення науково-дослідних завдань до теоретичної та практичної частини курсового проекту та кваліфікаційної роботи.

ОСВІТНІЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРАКТИКИ

- знання теоретичних основ корекції мовленнєвих порушень, технологій їх впровадження у освітній процес;
- озброєння діагностичними методиками вивчення стану мовленнєвого

розвитку;

- уміння застосовувати теоретичні знання, отримані при вивченні різних навчальних курсів у практичній діяльності;
- набуття навичок спілкуватися з дітьми закладу з приводу їх освітніх потреб;
- оволодіння навичками проведення бесід з дітьми з особливими освітніми потребами та надання консультацій батькам;
- уміння організовувати, проводити на високому методичному рівні індивідуальні та фронтальні заняття;
- оформляти педагогічну, психологічну, логопедичну документацію;
- уміння проаналізувати напрямки професійної діяльності дефектолога (логопеда), психолога (спеціального) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти;
- здатність організовувати та проводити виховні заходи, екскурсії;
- використовувати в практичній діяльності інноваційні та інтерактивні технології навчання;
- встановлювати емпатійні зв'язки з особистістю та групою;
- уміння керувати внутрішнім самопочуттям, психологічним налаштуванням на наступну діяльність;
- володіння образним, емоційним, естетично привабливим мовленням.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Складання індивідуального плану виробничої практики:

- розробка індивідуальних бесід та консультацій для дітей з особливими освітніми потребами та їх батьками;
- розробка індивідуальних та фронтальних занять з дітьми з особливими освітніми потребами (підбір матеріалу до занять, ігор, вправ, дидактичного матеріалу та ін);
- підбір дидактичних ігор та дидактичних вправ, фізкультхвилинок;
- складання мовлиннєвих карток дітей логопатів;
- складання індивідуальних карток по роботі з дітьми (на час практики)
- розробка сценаріїв свят та розваг;
- виготовлення роздаткового матеріалу до занять та атрибутів до ігор;
- підбір методичних матеріалів для роботи з особливими дітьми та засобів усної народної творчості;
- проведення науково-дослідних завдань до теоретичної та практичної частин

курсової роботи, кваліфікаційні роботи;

- участь у суспільно-корисній роботі групи, закладу та волонтерській діяльності;
- розробка матеріалів до різних організаційних форм роботи з батьками.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

(ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ)

Документи оформляються в друкованому вигляді, мають наскрізну нумерацію сторінок. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група, назва документа, час та місце проведення заходу. Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. їх перевіряють і затверджують (крім щоденника) керівники практики від бази та університету.

Вимоги до щоденника практики

Щоденник практики містить у хронологічній послідовності дані про проведену щоденну роботу студента-практиканта та оцінену вчителем-логопедом. Записи у щоденнику перевіряється в кінці практики керівником від бази практики і керівником від закладу вищої освіти.

Вимоги до звіту практики

Звіт про проходження практики складається на основі записів у щоденнику. Звіт складається за наступною схемою: титульна сторінка, зміст, вступ (коротка характеристика бази практики), опис виконаної роботи, самооцінка результативності практики

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу (наприклад, опис логопедичного кабінету, сенсорної кімнати, проведені практикантом заходи, індивідуальні доручення, волонтерську діяльність, екскурсії тощо). В звітних документах не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики (методичних розробок тощо).

Вимоги до характеристики на студента-практиканта

В кінці практики керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов’язків,

дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник організації. ***Характеристику завіряють печаткою організації.***

Нижче подаються розділи звітної документації та їх орієнтовний обсяг для виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами.

Звіт про виконану роботу у довільній формі (стаціонар: 2–3 стор., заочники: 1-2 стор.).

Календарний план роботи на час практики (2–3 стор.).

Графік відвідування місця проходження практики (1–2 стор.).

Опис результатів знайомства з діяльністю дефектолога (логопеда) за місцем проходження практики зі своїми коментарями (2–3 стор.).

Опис та методичний матеріал, на основі якого досліджувався певний дефект вихованця.

Характеристика психологічного клімату групи. (2–3 стор.).

Матеріал, на основі якого написана характеристика, та результати опрацювання методик.

Опис змісту корекційно-розвиткових консультацій, або занять/уроків (2 – 3 стор.).

Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження (дефектологом).

Керівник групи від кафедри спеціальної освіти про свою роботу звітується на засіданні кафедри.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумки практики підбиваються після завершення терміну практики на заключній конференції. Практика оцінюється комісією у складі керівника практики від навчального закладу,керівника кафедри, керівника групи, методиста з урахуванням зауважень керівників, оформленої звітної документації, самооцінки студента.

При оцінюванні проходження студентами практики мають бути враховані:

- успішність і повнота виконання програми практики та індивідуальних завдань керівників;
- дотримання вимог професійної етики та деонтології, правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- активність студента, ініціативність у процесі виконання завдань;
- систематичність та якість ведення щоденника;
- повнота, логічність, стилістична досконалість доповіді та відповідей на запитання на заключній конференції;
- організованість, впевненість, інтерес до роботи.

	Види робіт	***Кількість балів***

1	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта.	0-5
2	Систематичне ведення *щоденника* практики.	0-5
3	Виконання завдань змістових модулів: - аналіз логопедичних занять…… - конспекти розроблених занять……. - проведення логопедичних занять…… - підбір логопедичних ігор……. - сценарії виховних заходів…….. - підбір методичних матеріалів…… - складання індивідуальних карток, характеристик та ін……	0-65 0-5 0-10 0-10 0-10 0-10 0-10 0-10
4	Наявність фотоматеріалів (презентації) заходів, передбачених програмою практики.	0-10
5	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	0-10
6	Участь у настановчій та звітній конференціях.	0-5
	Усього (максимальна кількість балів)	***100***

Результати педагогічної практики для освітнього ступенів «молодший бакалавр» оцінюються за 100 – бальною шкалою.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
Д	Посередньо	3	69-74
E	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	40-59
F	Незадовільно	2	1-39

Критерії оцінки діяльності студентів під час педпрактики

90 - 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагу та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію оформлену на високому рівні.

82–89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики практикантом проведена на достатньому рівні; були

допущені незначні помилки у період проходження практики, але міг самостійно їх виправити або пояснити їх причину; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відізвалися колектив, в якому він перебував у період проходження практики, керівник; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75–81 балів – С(«добре») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допустив незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу їх причину; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи: одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69–74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60–68 балів – Е(«задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли: робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики - «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx(«незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Виконав на низькому професійному рівні роботу, передбачену програмою з практики. Допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Не подав документацію з великим запізненням (2 тижні по завершенню практики), допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F(«незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику. Не подав документації.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ (ВИД ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Щоденник виробничої практики в ДНЗ та закладах для дітей з особливими потребами студента містить у хронологічній послідовності занотовані дані про проведену роботу: особисто або беручи в ній участь. Записи про виконану роботу перевіряються та візуються в кінці практики керівником від бази і керівником від навчального закладу. Наприкінці виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами в щоденник записується характеристика роботи

практиканта, яка підписується керівниками від бази та вищої школи і завіряється печаткою установи бази практики.

На основі записів у щоденнику складається підсумковий звіт студента про проходження практики, в якому підсумовується загальна кількість здійснених спостережень, процедур, консультацій тощо.

Частиною підсумкового звіту є опис практичних навичок і вмінь, яких набули студенти під час практики, опис видів практичної роботи, можуть наводитись методи діагностичної та корекційної роботи з дітьми та результати цієї роботи. У звіті наводяться дані обстеження дітей під час практики. На оформлення звітної документації студентам дається 3 дні.

Залік складається студентами в 4-й день після оформлення документації виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами при комісії, до складу якої входять керівник практики від вищої школи, методисти, керівник кафедри, керівники груп і керівник (загальний і безпосередній) від бази практики.

Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних навичок, вмінь, знань, передбачених програмою виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами, виконання практичних завдань. Критерії оцінювання наведено у попередньому розділі.

Загальна оцінка за підписом керівника групи практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості (протоколу).

Протягом тижня після закінчення практики керівник від вищого навчального закладу подає відомість до відповідного деканату.

Комісія на звітній конференції підтверджує чи не підтверджує отримані студентом оцінки. Результати складання заліків з практики голова комісії заносить в екзаменаційну відомість і проставляє в заліковій книжці. Голова комісії з захисту практики несе персональну відповідальність за правильне оформлення запису про практику у заліковій книжці, екзаменаційній відомості та вчасну подачу відомості у навчальну частину університету.

Після завершення конференції голова комісії здає заповнену відомість та всі матеріали практики на кафедру спеціальної освіти для зберігання. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри спеціальної освіти, де керівники подають письмовий звіт про результати практики.

Матеріали, які потрібно здати після закінчення практики

1. Характеристика на студента-практиканта, яка готується керівником практики за місцем проходження практики.
2. Звіт про виконану роботу.
3. Календарний та перспективний план навчальної та виховної роботи логопеда, або дефектолога, або спеціального психолога, або асистента вчителя інклюзивного класу, або асистента вихователя інклюзивної групи.
4. Індивідуальний план проходження практики.
5. Щоденник практики.
6. Діагностичні матеріали, на основі яких досліджувалися індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами.
7. Конспекти занять/уроків.
8. Наочно-методичні матеріали, посібники.

9. Фото та відеоматеріали виробничої педагогічної практики (з дозволу батьків та педагогічних працівників закладу освіти).

Форми та методи контролю

Систематичність контролю реалізується в наступних видах:

- поточний контроль, який здійснюється для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики;

- підсумковий контроль, який реалізується після виконання магістрантом усіх завдань відповідно до плану педагогічної практики.

Кожний з видів контролю виконує усі функції, властиві контролю, але залежно від його виду та чи інша функція має особливе значення і виступає домінуючою.

Здобувач вищої освіти висвітлює всі види діяльності та їх зміст у щоденнику практики, де зафіксовані звітні заходи та щоденна робота щодо реалізації програми наукового дослідження. Всі види діяльності студента-практиканта оцінюються науковим керівником. Підсумковий контроль здійснюється під час підсумкової конференції виробничої педагогічної практики.

Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних умінь та навичок, передбачених освітньою програмою спеціальності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. - К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 374 с.
2. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. - К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 344 с.
3. Вержиховська О. М. Формування моральних якостей у розумово відсталих молодших школярів у позакласній виховній роботі: монографія / О. М. Вержиховська. – Кам’янець-Подільський : видавець Зволейко Д. Г., 2009. – 228 с.
4. Висоцька А. М. Основні напрямки виховної роботи з формування спеціальної поведінки учнів спеціальних шкіл-інтернатів: методичний посібник / А. М. Висоцька, І. І. Івашина. – Черкаси : ЧОІПОПП, 2003. – 31 с.
5. Дефектологічний словник : навчальний посібник / За редакцією В.І. Бондаря, В. М. Синьова. – К. : «МП Леся», – 2011. – 528.
6. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія) / І. С. Марченко, – 1 –видання. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 288с.
7. Методика навчання учнів 1-4 класів спеціальної школи: навч. посіб. / за ред. О. В.Гаврилова. – Кам’янець-Подільський : Друк- Сервіс, 2011. – 312 с.
8. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / С. П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвєєва; [за заг. ред. С. П. Миронової]. – Камянець-Подільський : Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 264 с.
9. Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: монографія / С. П. Миронова. – Кам’янець-

Подільський: Абетка – Нова, 2007. – 304 с.

10. СиньовВ. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. – Частина І. Загальні основи корекційноїпсихопедагогіки (олігофренопедагогіки). – Вид. 2-е / В. М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 238 с.

11. Синьов В. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. – Частина 2. Навчання і виховання дітей. Вид. 2-е / В. М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 222 с.

12. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за ред. В. І. Бондаря. – Луганськ : Альма-матер, 2003 – 436 с.

13. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / В.В. Тарасун. – К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, 2004. – 348 с.

14. Чепка О. В. Спеціальна педагогіка з історією логопедії: навчально-методичний посібник / укладач О. В. Чепка. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. – 104 с.

15. Шеремет М. К. Логопедія. Підручник, друге видання / М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.

16. Шеремет М. К. Логопедична робота при дислалії: матеріали до вивчення курсу «Логопедія» / М. К. Шеремет. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 47 с.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. http://pedagogika.at.ua//load/23-1-0-86
2. http://pedagogika.at.ua//load/21-1-0-49 /презентація лекцій/.
3. www.education/gov/ua. – сайт Міністерства освіти і науки України.
4. www.nbuv.gov.ua. – сайт бібліотеки ім. Вернандського.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Щоденник (<u>обсяг довільний</u>).

Зразок оформлення щоденника виробничої (навчальної) педагогічної практики

студент _____ групи _____

факультету _____

проходив виробничу педагогічну практику в закладах для дітей з особливими потребами

на базі _ _____

з_____20_ р. до _____ 20_ р.

Керівник (від бази практики) _____

Дата

Перелік занять (фронтальних, індивідуальних), зміст діагностичних, корекційних, виховних заходів, екскурсій, консультацій, роботи з батьками.

Підпис керівників

Керівник (від освітнього закладу)

Додаток 2

ХАРАКТЕРИСТИКА

(студентам виробничої педагогічної практики)

на Ковригін Оксану Романівну, студентку четвертого курсу, 24 групи, ОС «бакалавр», спеціальності 016 Спеціальна освіта денної (заочної) форми навчання факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Ковригін Оксана Романівна проходила практику в комунальному закладі «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради» м. Умань з 26 листопада 2019 року по 21 грудня 2019 року.

ВІДГУК

(студентам навчальної педагогічної практики)

на Ковригін Оксану Романівну, студентку четвертого курсу, 24 групи ОС «бакалавр»,спеціальності 016 Спеціальна освіта денної (заочної) форми навчання факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Ковригін Оксана Романівна проходила практику в комунальному закладі «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради» м. Умань з 26 листопада 2019 року по 21 грудня 2019 року.

Додаток 3

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет дошкільної та спеціальної освіти

Кафедра спеціальної освіти

ЗВІТ

про проходження виробничої практики
з 26.11.2019р. по 21.12.2020р.
на базі комунального закладу «Уманський навчально-реабілітаційний центр

Черкаської обласної ради» м. Умань

студентки 24 групи

ОС «бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта

факультету дошкільної та спеціальної освіти

денної (заочної) форми навчання

Ковригін Оксани Романівни

Керівник практики:

Білан В.А.

Умань 2020

Додаток 4

ЗВІТ

щодо керівництва **виробничою** практикою в ДНЗ та закладах для дітей з особливими освітніми потребами студентів

_____ курсу _____ групи

факультету _____

Відповідно до наказу ректора УДПУ ім. Павла Тичини мною з_____ до _____

20__ року здійснювалося керівництво **виробничою** практикою студентів у(ДНЗ комбінованого типу або закладах для дітей з особливими освітніми потребами)

Всього під моїм керівництвом проходило практику _____студентів.

Мною надані методичні рекомендації для проведення наступних досліджень

Загальна характеристика та оцінка роботи студентів

Мною проведено _____ індивідуальних консультацій та ____ групових.

Підсумкова оцінка студентів з навчальної педагогічної практики в (ДНЗ комбінованого типу, або закладах для дітей з особливими освітніми потребами):

5”

4”

3”

неатестовано _____

Практика засвідчила, що під час підготовки студентів необхідно звернути увагу на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики в (ДНЗ комбінованого типу або закладах для дітей з особливими освітніми потребами)

Підпис

Дата

Додаток 5

Ректору Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
_____
декана
_____ факультету / інституту
_____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Згідно з робочим навчальним планом та графіком освітнього процесу прошу направити на практику здобувачів вищої освіти (ОС «Бакалавр». «Магістр», «Доктор філософії» курс факультету ..інституту, які навчаються за спеціальністю _ на практику (вказати вид практики), з відривом (безвідриву) від навчання з . 20 р. по 20 р.
Назва бази практики

Спеціальність:

1. Прізвища, імена та по-батькові писати в родовому відмінку.
2.
3.

Методистами прошу призначити:

Керівником групи прошу призначити:

За місцем працевлаштування та проживання:

Спеціальність:

1.
2.
3.

Методистами прошу призначити:
Керівником групи прошу призначити:

Декан _____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Додаток 6

Ректору (декану факультету/ директору інституту)
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
_____
Директора_____
(назва закладу)
Іванова Івана Івановича

КЛОПОТАННЯ

Прошу направити здобувача(ку) вищої освіти факультету / інституту
_____
(прізвище, ім'я, по батькові)
_____
проходження практики з _____ по _____ року на базі
_____
(назва закладу)

Керівництво від бази практики гарантує:

1. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
2. Створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
3. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи па кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобуванні вищої осипи протягом проходження практики безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.
4. Надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
5. Під час практики здобувачі вищої освіти виконують всі правила внутрішнього розпорядку. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.
6. Після закінчення практики дати характеристику (відгук) про кожного здобування вищої освіти, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.
7. Практику здобувачі вищої освіти проходять на безоплатній основі.

Дата
Директор закладу _____ _____

Додаток 7

ІНДИВІДУАЛЬНА КАРТКА РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Анкетні дані

Прізвище, ім'я дитини _____

Дата обстеження: _____._____.20_____р.

Вік дитини _____

Діагноз районної (міської) ПМПК _____

Антропометричні дані[1]

Зріст _____

Вага _____

Соматичний стан дитини _____

Родинне навчання та виховання

Увага до дитини з боку батьків (достатня, недостатня, відсутня) _____

Оцінка батьками стану мовленнєвого та психофізичного розвитку дошкільника (адекватна, занижена, завищена) _____

Прагнення до співпраці зі спеціалістами ДНЗ (ініціативність, пасивність, байдужість) (бажання виконувати домашні завдання з дитиною, дослухатися методичних порад) _____

Дитина і родина (малюнок сім'ї, розповідь про свою родину) _____

Дані спостережень

Ігрова діяльність дитини:

- Наявність інтересу до іграшок, ігрові вподобання _____
- Адекватність вибору іграшок _____
- Вміння відтворювати у грі ряд послідовних дій _____
- Наявність вольових зусиль (чи доводить гру до кінця) _____
- супроводження гри мовленням (активно використовує, рідко, не використовує взагалі, володіє навичками діалогу)_____
- характер ігрової діяльності дитини (маніпулювання з предметами, ігри з уявними предметами, конструктивні, сюжетно-рольові ігри) _____

Поведінка та емоційно-особистісна сфера:

- ступінь комунікабельності _____
- особливості поведінки _____
- адекватність емоційних реакцій, їх стійкість _____
- міжособистісні стосунки (з дорослими, однолітками, адаптація в колективі)_____
- рухливість, ініціативність _____
- становлення предметно-практичної, зображувальної, конструктивної діяльності _____
- сформованість цілеспрямованої діяльності ____

_____

- мотиваційний компонент діяльності (у взаємодії з оточуючими, у процесі занять, ігрової, мовленнєвої діяльності, лідерство) _____
- реакція на нерозуміння дорослими (замикається, плаче, поводиться агресивно) _____
- здатність до наслідування _____

Обстеження моторної функції[2]

Загальна моторика (вправи виконує, невиконує, виконуєзтруднощами):

- ходьба _____ біг _____
- повороти _____
- нахили _____
- присідання _____
- стрибки _____
- кочення _____
- метання _____
- кидання _____
- ловіння _____
- повзання _____
- лазіння _____

Мімічна моторика (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами):

- губи _____
- щоки _____
- ніс _____, очі _____
- лоб _____

Ручна моторика (вправи виконує, невиконує, виконуєзтруднощами) _____

Пальчикова моторика:

- виконання вправ (вправи виконує, невиконує, виконуєзтруднощами) __
- маніпулюваннядрібнимипредметами _____

Загальні показники:

- правильність, точність, чіткість, стійкість, пружність, гнучкість, сила ___
- диференційованість, симетричність, ритмічність, втомлюваність _____
- темп (нормальний, уповільнений, прискорений) _____
- координованість (правильна, уповільнена, відсутня) _____
- рівновага (наявна, відсутня) _____
- переключення (своєчасне, уповільнене, відсутнє) _____
- наявність синкінезій та насильницьких рухів _____
- обсяг (повний, неповний) _____
- самостійність виконання (повна, з допомогою) _____
- латеральність і міжпівкульна організація _____

Дослідження стану когнітивного розвитку[3]

Сприймання

Зорове сприймання:

- предметний гнозис _____
- кольоровий гнозис _____
- розрізненняосновнихгеометричнихформ _____
- сприймання величини _____
- оптико-просторовий гнозис _____

[2]Заповнюється вихователями сумісно з інструктором із фізичної культури.
[3]Заповнюється вчителем-логопедом сумісно з практичним психологом.

Слухове сприймання:

- слухо-просторове сприймання _____
- тактильне сприймання _____

Увага

Зорова _____

Слухова _____

Пам'ять

Зорова _____

Слухова _____

Мислення

Мисленнєві операції:

- аналізу _____
- синтезу _____
- порівняння _____
- узагальнення _____

Співвіднесення величини, форми та кольору предметів _____

Вміння встановлювати предметно-логічні зв'язки _____

Розумова працездатність (втомлюваність, виснажуваність, здатність переключення з одного завдання на інше) _____

Праксис

Конструктивний _____

Динамічний _____

ВИСНОВКИ

Спосіб вирішення дитиною поставленого завдання (діє цілеспрямовано, звертається за допомогою чи намагається подолати виниклі утруднення самостійно) _____

Рівні допомоги, необхідні дошкільнику (пояснення, вказівка, повторення інструкції, навідні питання, наочний зразок дій) _____

Запас уявлень дитини про оточуючий світ, можливості усвідомлення своєї статевої приналежності _____

Наявність і рівень інтересу до виконання завдань _____

Спостережливість, допитливість, стійкість уваги, пам'яті, втомлюваність, вміння переключатися на інший вид діяльності, критичність в оцінюванні своїх результатів _____

Рівень розуміння дитиною просторових, часових, розмірових понять _____

Особливості навченості дитини (як дитина засвоює навчальний матеріал, оволодіває відповідними уміннями і навичками (швидко, повільно, з труднощами, глибоко).

Додаток 8

План занять у підгрупах.

План занять у ____ підгрупі на 20___ / 20_____ навч. рік

Тема: _____

Мета: _____

Обладнання: _____

Мовленнєвий матеріал: _____

Основні етапи заняття: _____

Учитель-логопед _____

(прізвище, ініціали)

План взаємодії вчителя-логопеда
з учасниками корекційно-педагогічного процесу

Заходи	Строки	Виконавці
Організаційно-педагогічні заходи		
Обстеження дітей ПМПК	квітень–травень	завідувач ДНЗ, учитель-логопед, практичний психолог, медсестра
Комплектування груп згідно логопедичного висновку та віку	квітень–травень	завідувач ДНЗ, учитель-логопед, практичний психолог
Заповнення зошита взаємозв'язку з батьками	вересень	батьки (при потребі з допомогою учителя-логопеда, практичного психолога)
Складання річного перспективного плану корекційно-розвивальної роботи	вересень	учитель-логопед, практичний психолог, вихователі, інструктор з фізичної культури, музкерівник
Проведення семінарів, майстер-класів, методоб'єднань, педагогічних майстерень тощо	протягом року	учитель-логопед, практичний психолог
Виставки новинок навчально-методичної та науково-теоретичної логопсихологічної літератури, ігор і посібників	щоквартально	учитель-логопед, практичний психолог
Оформлення інформаційних стендів для батьків, папок-пересувок	щомісячно	учитель-логопед, вихователі, практичний психолог
Спільна корекційно-розвивальна педагогічна діяльність		
Обстеження психофізичного розвитку дітей	вересень, квітень – травень	учитель-логопед, вихователі, практичний психолог, інструктор з фізичної культури, медсестра
Узгодження тематичних календарних планів логокорекційної роботи	вересень	учитель-логопед, практичний психолог, вихователі, інструктор з фізичної культури, музкерівник

Додаток 9

Структура логопедичного заняття

Корекційна-спрямованість заняття. Тема заняття. Мета заняття.

Хід заняття

1.Включення завдань, що розраховані за впливом на декілька аналізаторів:

артикуляційна гімнастика, вправи для розвитку мовленнєвого дихання,
вміння слухати (слухове сприймання), розглядання малюнків (зорове сприймання)

2. Зміна видів діяльності підготовлена ігрова ситуація артикуляційні вправи завдання для розвитку усного мовлення.

3. Доступність та чіткість інструкцій, ефективна допомога логопеда.

4. Використання вправ для розвитку загальної та дрібної моторики.

5.Особистість логопеда:

- володіння методами та прийомами корекційного впливу
- систематичність, послідовність у педагогічній роботі
- наочність, доступність прийомів педагогічного впливу
- індивідуальний та диференційований підхід до учнів(дітей)
- зв'язок нового матеріалу з вивченим раніше
- актуалізація опорних знань
- естетичність наочних посібників та дидактичного матеріалу
- організація самостійної роботи дітей

5.Майстерність педагогічного спілкування (добір різноманітних засобів і прийомів для заняття в цілому і для кожного його етапу, що забезпечить активну роботу дітей відповідно до вікових можливостей)

6.Створення оптимального психологічного режиму на занятті

- атмосфера доброзичливості, довіри
- всебічне заохочення пізнавальних зусиль дітей
- виховна спрямованість заняття

7.Елементи творчості, що заслуговують вивчення та застосування в практику роботи інших вчителів-логопедів

Темп ведення заняття, емоційний фон на занятті

Ступінь досягнення мети та задач заняття

Логічна послідовність та взаємозв'язок всіх етапів заняття

Відповідність мовного матеріалу змісту програми та вікові дитини

12.Наявність конспекту заняття, ступінь його засвоєння

13.Інструкції та допомога вчителя-логопеда

14.Результативність заняття (висновки про діяльність)

15.Недоліки заняття

16. Діагностика причин

17.Пропозиціїї по усуненню недоліку